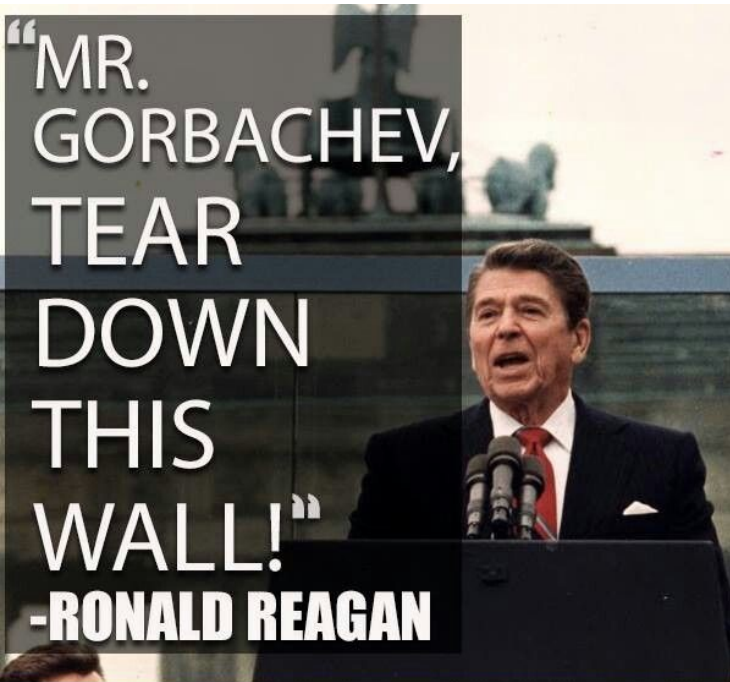


Rendszerváltoztatások és átalakulás Kelet-Közép-Európában



Reformkísérlet a SZU-ban

- **Gorbacsov** a hatalomra lépése után a **hidegháborús feszültség enyhítésével** igyekezett előteremteni a forrásokat a belső gazdasági reformokhoz – külföldről, illetve a források további fegyverkezésből való elvonásából: a SZU-nak ekkor a **GDP-jének 1/3-a (!!!)** volt hadi kiadásokra fordítva
- A két superhatalom közötti egyeztetéseket a legmagasabb szinten, **Reagan és Gorbacsov közötti csúcstalálkozókon** bonyolították le



A kölcsönös lefegyverkezés kezdete

- **1987 decemberében** a két szuperhatalom megállapodást kötött az **összes közép-hatótávolságú atomfegyver megsemmisítéséről**
- **1988-ban Gorbacsov bejelentette**, hogy 50 ezer szovjet katonát és 5 ezer páncélost kivonnak az NDK, Csehszlovákia és Magyarország területéről, valamint félmillió fővel csökkentik a Szovjetunió haderejét



A SZU befolyásának megszűnése

- Az 1980-as évek második felében a Szovjetunió **kénytelen volt feladni** a harmadik világban megszerzett **katonai és politikai pozícióit**
- 1989-ben szovjet részről bejelentették, hogy minden eddigi szovjet befolyási övezetbe tartozó ország **maga döntheti el**, hogy milyen utat választ a jövőben



A kelet-közép-európai népek felszabadulása

- Az adósságspirálba került szocialista országok között kivételt jelentett Románia
- Visszafizettek mindent, hogy ne kerüljenek erős nyugati befolyás alá
- Következmény: az ország teljes romlása, szegénység
- Diktatúra: **Nicolae Ceausescu**



A romániai forradalom

- **1989. december 16-án Temesváron** több száz ember élőláncot formálva próbálta megakadályozni, hogy **Tőkés László** református lelkészt (és Erdélyi magyar politikust) a hatóságok egy szilágysági faluba deportálják
- **Tőkés Lászlót** a hatóságok elhurcolták ➡ tömegtüntetések keletkeztek ➡ a hatóságok a tömegbe lőttek ➡ halálos áldozatok voltak
- **Ezek az események** indították el a **diktatúra megdöntését Romániában és Ceausescu kivégzését**



A demokratikus törekvések

- Az 1980-as évek második felében a nemzeti függetlenségi és **demokratikus törekvések** az összes szocialista országban **felerősödtek**.
- A rendszerváltozástól az emberek nemcsak a nyugati demokrácia és a személyes szabadság, hanem a nyugati életszínvonal és árubőség eljövételét is remélték



A rendszerváltoztatások menete

- 1989-ben **Lengyelországban és Magyarországon békés, tárgyalásos úton** kezdődött meg a kommunista rendszer felszámolása
- **Lengyelországban** a parlamenti választásokon **bebizonyosodott a „Szolidaritás” mozgalom társadalmi támogatottsága**



Lech Walesa

Pán-Európai „piknik”

- **1989 nyarán több ezer keletnémet állampolgár próbált Magyarországon keresztül Ausztriába jutni** – otthon a keletnémet hatóságoknak azt állították, hogy csak balatoni nyaralásra indulnak (a Csehszlovák határon keresztül képtelenség volt átjutni)
- A Németh Miklós vezette **magyar kormány végül – Moszkva jóváhagyásával – megnyitotta a nyugati határokat előttük**



Változások Kelet-Németországban

- Tüntetések 1989 őszén --- megingatták az NDK politikai vezetését
- A **tüntető**k a keletnémet határőrök szeme láttára **megkezdték a berlini fal lebontását 1989. november 9-én**



„Bársonyos forradalom” Csehszlovákiában

- Az események **Csehszlovákiában is politikai változásokat** indítottak el. **1989 novemberében** tömegtüntetések nyomására a pártállam itt is meghátrált (új pártok, új kormány alakult), és december végén **köztársasági elnökké választották Václav Havel-t**



Csehszlovákia felbomlása

- A „bársonyos forradalmat” követően azonban megint előtérbe került a **csehek és szlovákok együttélésének kérdése.**
- Az ellentétek kiújulása végül **békés szétváláshoz vezetett, 1993. január 1-től Csehország és Szlovákia önálló országgá vált**



Michal Kováč

Vladimír Mečiar

Szlovákia 1. köztársasági elnöke

Szl. 1. miniszterelnöke

Köszönöm a figyelmet!